

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2009

KZN

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 21 bladsye.

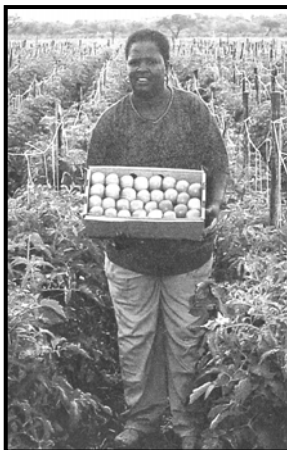
INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30)
AFDELING B:	Opsomming	(10)
AFDELING C:	Taal	(60)
AFDELING D:	Letterkunde	(20)
2. Lees ALLE instruksies noukeurig deur.
3. Beantwoord AL die vrae.
4. Begin elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Skenk veral aandag aan spelling en sinskonstruksie.
8. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1: KOERANTARTIKEL**

Lees die onderstaande leesstuk en beantwoord die vrae.

CAROLINE IS 'N WENNER

1. Caroline Chokoe is 'n vrou wat enigiets sal probeer om suksesvol te wees. Sy het besluit om 'n boer te word, al het sy nie baie daarvan geweet nie.
2. Op skool het sy die basiese dinge van boerdery geleer. Sy het toe 'n groentetuin by haar huis begin waar sy 'n bietjie meer geleer het. In 2001 het sy, sonder formele opleiding in landbou, op 'n plaas by Ga-Matlala in Limpopo begin boer.
3. Dis nie net harde werk wat haar suksesvol gemaak het nie. Sy het eers gekyk watter groente nie op die dorp se mark verkoop word nie, want sy het geweet dat mense graag verskillende soorte groente koop. Die wenresep vir Caroline se sukses is: vraag en aanbod! "Gee vir mense dit wat hulle graag wil hê en jy sal suksesvol wees," glo Caroline.
4. Op 'n halwe hektaar grond het sy met tamaties, groenrissies en kool begin boer en vandag boer sy op 16 hektaar grond. Die plaas voorsien nou elke tweede week 500 kassies tamaties en 200 kassies groenrissies aan die grootste markte. Baie mense in Suid-Afrika koop hierdie produkte. Die besigheid bring daaglik R12 000 profyt in en het so groot geword dat sy drie trokke gebruik om al die produkte na die markte te vervoer.
5. Gemeenskapsdiens is vir Caroline belangrik. Sy voorsien groente aan 27 skoolvoedingskemas in haar omgewing. Verder is daar tien mense uit haar gemeenskap wat op die plaas werk. "Sommige mense gaan nie meer honger slaap nie, want ek betaal hulle," sê Caroline.
6. Alhoewel Caroline so 'n besige en suksesvolle lewe het, besef sy dat 'n mens moet aanhou leer. Sy het haar formele landbouopleiding aan die einde van Februarie 2009 aan die Limpopo Landboukollege voltooi.

[Vertaal en verwerk uit: *Move!*, 7 Januarie 2009]

VRAE:

- 1.1 Waar boer Caroline?
- 1.1.1 Noem die plek. (1)
- 1.1.2 Noem die provinsie. (1)
- 1.2 Waar het Caroline begin leer om met groente te boer? Noem TWEE plekke. (2)
- 1.3 Caroline het min van boerdery geweet. Kies EEN WOORD uit die EERSTE SIN van paragraaf 2 wat dit vir ons sê. (1)
- 1.4
- Voltooi die paragraaf hieronder deur die regte woorde in te vul.
 - Skryf slegs die VRAAGNOMMER en die KORREKTE WOORD neer.
 - Kies jou antwoorde uit die volgende lysie:
- gelees; soorte; koring; kolleges; werk; skole; gekyk
- Caroline het sukses behaal omdat sy nie bang was om boerdery haar besigheid te maak nie. Sy het eers (1.4.1) ... wat om te doen voordat sy met die besigheid begin het. Sy plant net sekere (1.4.2) ... produkte. Mense in dorpe en (1.4.3) ... in haar omgewing gebruik haar produkte. Caroline se besigheid sorg dat sy baie geld maak, maar die ding wat haar die gelukkigste maak, is die feit dat sy (1.4.4) ... aan ander mense kan gee. (4)
- 1.5 Caroline gebruik 'n groot trok om die groente te vervoer.
- 1.5.1 Is die stelling hierbo WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.5.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.5.1 uit die leesstuk. (1)
- 1.6 Kies die stelling wat NIE korrek is NIE. Skryf die vraagnommer en antwoord neer.
- Caroline is 'n suksesvolle boer, want ...
- A sy verdien elke maand R12 000.
- B sy verkoop al haar produkte op die dorpsmark.
- C sy verskaf produkte aan 'n skoolvoedingsprogram.
- D sy verskaf werk aan 10 mense. (1)
- 1.7 Caroline se produkte word deur al die mense in die land gebruik.
- 1.7.1 Is die stelling hierbo WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.7.2 Motiveer jou antwoord uit die leesstuk. (1)
- 1.8 Wat is die belangrikste les wat Caroline geleer het? (Paragraaf 6) (1)
- 1.9 Waarom sou jy sê dat Caroline 'n wenner is? (1)

[16]

VRAAG 2: TYDSKRIFARTIKEL

Lees die onderstaande leesstuk en beantwoord die vrae.

CHOLERA: WAT OM TE DOEN

1. Een uit elke twee mense wat cholera kry en nie behandel word nie, sterf binne 'n dag. Aan die ander kant sterf net 1% van die mense wat die regte behandeling kry. Die goue reël is: gaan dadelik dokter toe.
2. Cholera begin met 'n skielike pynlose diarree wat soos ryswater lyk. Dit begin ongeveer 24 tot 72 uur na infeksie. Siekes word dors en kry spierkrampe omdat hulle vinnig baie water verloor. Hul oë sink in en hul vel kry plooië. Hulle moet baie vloeistof drink.
3. Cholera versprei in besmette water. Om jou teen hierdie siekte te beskerm, moet jy jou drinkwater kook of gebottelde water gebruik. Rou groente en vrugte wat nie in skoon water afgewas word nie, kan ook die siekte versprei.
4. 'n Pasiënt se diarree en vomering is hoogs aansteeklik. Maak alles met 'n Jik-oplossing skoon, sodat ander mense nie aansteek nie.

[Verwerk uit: *Rooi Rose*, Maart 2009]

VRAE:

- 2.1 Elke mens wat cholera kry, sterf.
 - 2.1.1 Is die stelling hierbo WAAR of ONWAAR? (1)
 - 2.1.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.1.1 uit die leesstuk. (1)
- 2.2 Hoe lyk iemand wat cholera het? Noem TWEE dinge. (2)
- 2.3 Daar is cholera in die omgewing. Noem DRIE dinge wat jy sal doen sodat julle dit NIE kry NIE. (3)
- 2.4 Watter advies word gegee aan iemand wat cholera het en baie water verloor het? (1)
- 2.5 Die diarree begin onmiddellik na die infeksie.
 - 2.5.1 Is die stelling hierbo WAAR of ONWAAR? (1)
 - 2.5.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.5.1 uit die leesstuk. (1)

[10]

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Lees die onderstaande advertensie en beantwoord die vrae.

BATHO BUSDIENS		
PAKKETTE VIR DIE WINTERVAKANSIE		
JOHANNESBURG NA DURBAN Retoerrit met ligte etes R500 plus belasting R50		Kies die retoerrit van Johannesburg na Durban en kry 'n 10% KFC-afslagbewys!
JHB NA DURBAN Enkelrit met geen etes	R380 plus belasting R25	Kies die enkelrit van Johannesburg na Durban en skryf in vir 'n kompetisie en wen R1 000
JHB NA KAAPSTAD Retoerrit met ligte etes	R990 plus belasting R70	Kies die retoerrit van Johannesburg na Kaapstad en kry 'n 20% KFC-afslagbewys!
JHB NA POLOKWANE Retoerrit met ligte etes	R400 plus belasting R40	Kies die retoerrit van Johannesburg na Polokwane en kry R100 gratis lugtyd MTN/VODACOM

[Verwerk uit: *Rapport*, 22 Februarie 2009]

VRAE:

3.1 Watter rit is die duurste? (1)

3.2 Kies die KORREKTE antwoord.

Met hoeveel verskil die belasting tussen die enkel- en die retoerrit tussen Johannesburg en Durban?

- A R 15
B R 20
C R 30
D R 25 (1)

3.3 Wanneer is hierdie vakansiepakette beskikbaar? (1)

3.4 Haal EEN WOORD uit die advertensie aan wat sê dat jy NIE vir die lugtyd sal betaal NIE. (1)
[4]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 4**

- Som die *belangrikste* inligting oor 'n suksesvolle onderhoud in *SEWE* volsinne op.
- Skryf die hoofgedagte van elke paragrafie in jou eie sinne neer.
- Moenie die opskrif van elke paragrafie (bv. *LUISTER MOOI*, *PRAAT DUIDELIK*, ens.) net so oorskryf nie.
- Jou opsomming moet ongeveer 60 woorde lank wees.
- Skryf die getal woorde onderaan die opsomming.

KRY DAARDIE WERK**1. LUISTER MOOI**

Luister mooi na die vrae en beantwoord dit direk. Moenie bang wees om te vra dat die vraag herhaal word nie.

2. PRAAT DUIDELIK

As jy vinnig praat, sal die paneel jou moeilik verstaan. Die beste raad is om duidelik en stadig te praat. As jy bang is, haal diep asem. Dit sal jou kalmeer.

3. PRAAT DIE WAARHEID

Dis belangrik dat jy nie in jou CV en in jou onderhoud jok nie. Jy sal uitgevang word en die firma kan jou dan afdank. Jy gaan sukkel om weer werk te kry.

4. JOU PERSOONLIKHEID

Jou persoonlikheid moet pas by die werk waarvoor jy aansoek doen. Jy sal positief wees en met genoeg selfvertroue tydens die onderhoud kan praat.

5. INLIGTING OOR DIE FIRMA

Dis baie belangrik om voor die onderhoud genoeg inligting oor die firma te kry. Sorg dat jy weet hoe die firma funksioneer.

6. KWALIFIKASIES

Kwalifikasies is die sleutel tot sukses. Sorg dat jou kwalifikasies by die pos pas, want dan sal jy jou werk beter verstaan.

7. JOU KLEREDRAG

By die huis kan jy aantrek soos jy wil, maar by die werk is daar ander reëls. Trek professioneel aan en sorg dat jy 'n goeie indruk maak.

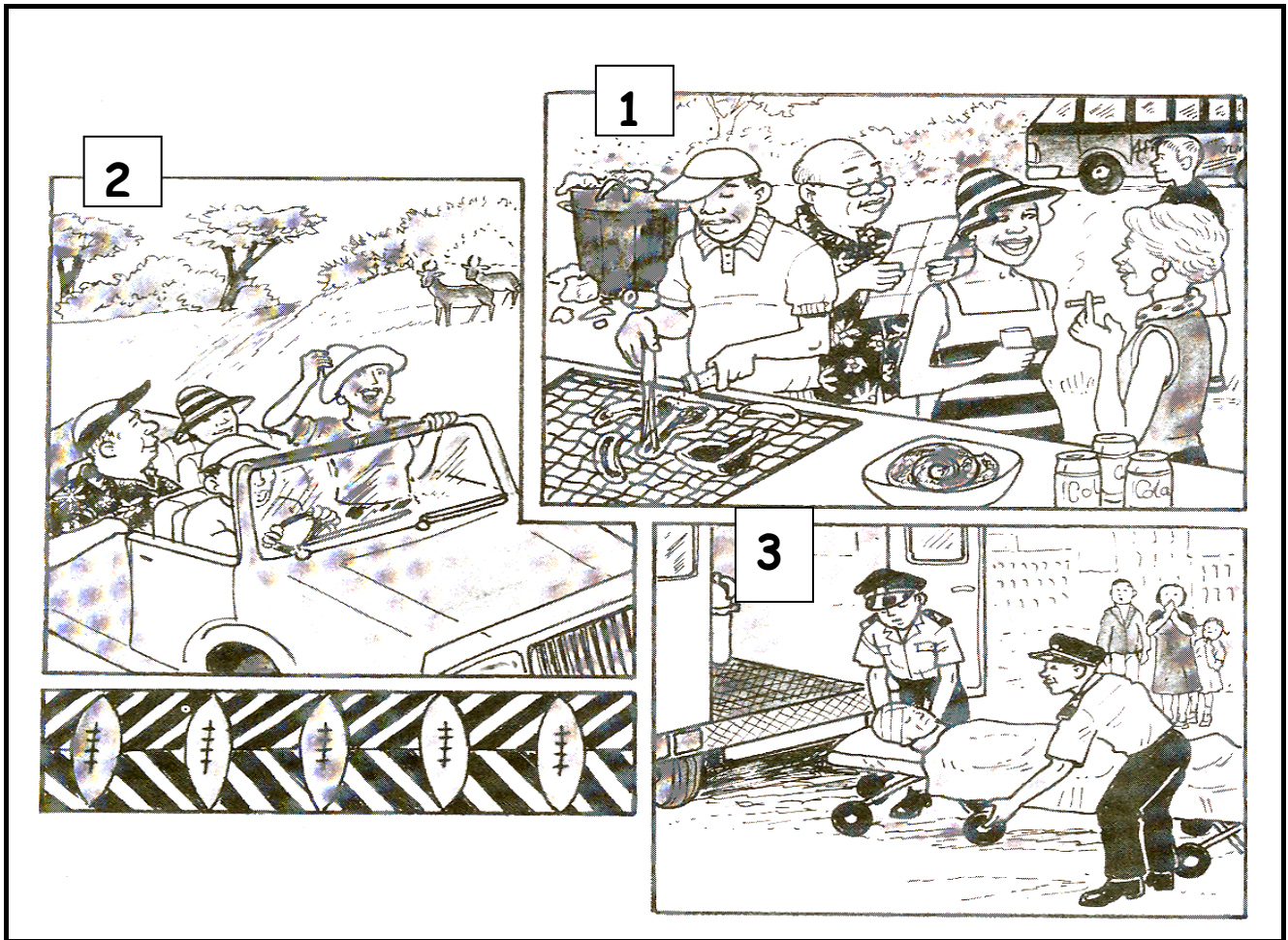

[Verwerk uit: *Rooi Rose*, Maart 2009]

AFDELING C: TAAL**VRAAG 5: WOORDSTRUKTURE**

Kyk na die prente hieronder en beantwoord die vrae op die volgende bladsy.

Die groep vriende – John, Thandi, Piet en Linda – het saam wildtuin toe gegaan.

[Uit: *Isizulu Sanamuhla*, MM Masondo en NF Zondo Ibanga 6]

- Voltooi die paragrawe in die linkerkantste kolom met behulp van die leidrade in die regterkantste kolom. Skryf slegs die vraagnommer en die korrekte antwoord neer.
- Antwoorde in VRAAG 5.1 – 5.24 moet **korrek gespel** wees.

Voor 'n interessante (5.1 rys/rit) in die natuur, het die vriende besluit om vleis te braai.	5.1	Kies die regte woord.	(1)
Terwyl John besig was om die vleis (5.2 ...) braai, het Piet (5.3 se/sy) koerant gelees.	5.2	Voltooi die infinitief.	(1)
	5.3	Kies die regte woord.	(1)
Thandi het 'n (5.4 gestreepte/gestreepte) rok aan en hou 'n glasië wyn in haar (5.5 regs + hand). Haar hoed het 'n (5.6 breed) rand wat haar (5.7 teen/vir) die son beskerm.	5.4	Kies die regte spelvorm.	(1)
	5.5	Gee een woord.	(1)
	5.6	Gee die regte vorm.	(1)
	5.7	Kies die regte voorsetsel.	(1)
Linda, (5.8 wat/wie) 'n sigaret rook, gesels lekker met Thandi. Hulle gaan beslis die gebraaide wors en (5.9 blikkies/blikies) bier geniet. As hulle klaar geëet het, sal hulle al die gemors in die (5.10 ...) gooi.	5.8	Kies die regte woord.	(1)
	5.9	Kies die regte spelvorm.	(1)
	5.10	Vul die ontbrekende woord in.	(1)
Na middagete het hulle met die klein (5.11 motor) gery om wild te gaan kyk. Linda het (5.12 haar/sy) hoed vasgehou, want die motor (5.13 met + wat) hulle gery het, se dak was (5.14 toe).	5.11	Gee die verkleiningsvorm.	(1)
	5.12	Kies die regte voornaamwoord.	(1)
	5.13	Gee die regte vorm.	(1)
	5.14	Gee die antoniem.	(1)
Almal was kwaad vir Linda, maar Piet was nog (5.15 kwader/kwaater/kwater) vir haar, omdat sy te veel gedrink het en nie wou stilsit nie. (5.16 A.g.v.) haar gedrag het sy uit die motor geval, toe John oor 'n gat gery het. Sy het (5.17 ernstigste/ernstige/ernstigse) kopbeserings (5.18 opdoen/opgedoen) en moes deur die (5.19 ambulansman) hospitaal toe geneem word.	5.15	Kies die regte woord.	(1)
	5.16	Skryf die afkorting voluit.	(1)
	5.17	Kies die regte woord.	(1)
	5.18	Kies die regte woord.	(1)
Linda was (5.20 bang) toe hulle haar in die ambulans laai. Dit was die (5.21 driede/derde/drieste) keer dat sy hospitaal toe moes gaan. Sy was gelukkig dat sy deur 'n goeie (5.22 verpleër) gehelp is. Sy kan dankbaar wees, want anders sou sy (5.23 die emmer geskop het/die laaste os gewees het om in die kraal te kom).	5.19	Gee die meervoud.	(1)
	5.20	Gee die intensiewe vorm.	(1)
	5.21	Kies die regte woord.	(1)
Dit sal Linda (5.24 leer/leër) om stil te sit in 'n bewegende motor.	5.22	Gee die vroulike geslag.	(1)
	5.23	Kies die gepaste idioom om die sin te voltooi.	(1)
Dit sal Linda (5.24 leer/leër) om stil te sit in 'n bewegende motor.	5.24	Kies die regte woord.	(1)

[24]

VRAAG 6: SINSTRUKTURE

- Kyk na die prentjie.
- Lees die sinne in die linkerkantste kolom.
- Gebruik die leidrade in die regterkantste kolom.
- Skryf die sinne korrek oor.

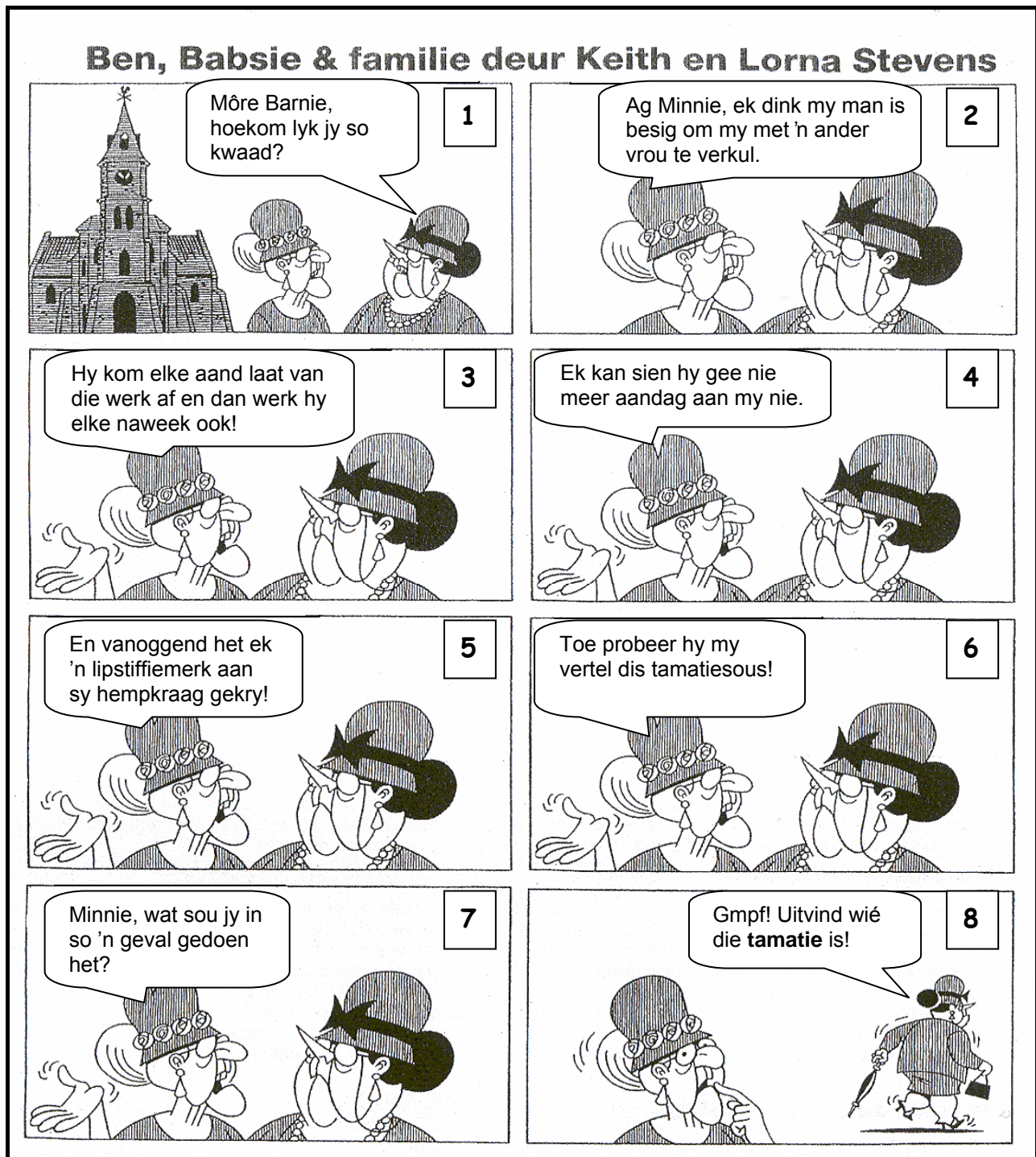
[Verwerk uit: *RAPPORT-TYDSKRIF*, 21 November 2007]

6.1 Verstaan Marie wat sy moet doen? (Nee, Marie verstaan ... wat sy moet doen ...)	6.1	Beantwoord in die ontkennde vorm.	(2)
6.2 Tendani verduidelik die som aan Pieter. (Môre ... Tendani die som ...)	6.2	Skryf in die toekomstige tyd.	(2)
6.3 Pieter sê vir Tendani: "Jy is baie slim!" (Pieter sê vir Tendani dat ...)	6.3	Skryf in die indirekte rede.	(2)
6.4 Tendani kry al sy somme reg. (Tendani ... al sy somme ...)	6.4	Skryf in die verlede tyd.	(2)
6.5 Die kinders luister mooi. Hulle kry al die somme reg. (daarom)	6.5	Verbind die sinne soos aangedui.	(1)
6.6 Die kinders doen goed, <u>want hulle verstaan die werk</u> . (Waarom ...)	6.6	Voltooi die vraag sodat die onderstreepte deel die antwoord is.	(2)
6.7 Die kinders doen die werk. (Die werk die kinders ...)	6.7	Skryf in die lydende vorm.	(2)

6.8	Hard Pieter en Tendani werk elke oggend. (Pieter en Tendani ...)	6.8	Skryf die sin oor met die korrekte woordorde. Begin soos aangedui.	(3)
6.9	Gaan die kinders nog 'n toets skryf? (Die kinders ...)	6.9	Verander die sin in 'n stelsin.	(1)
6.10	Tendani was bang om te druipe.	6.10	Skryf in die teenwoordige tyd.	(1)
6.11	Die juffrou vra vir Pieter of hy die som verstaan het. (Die juffrou vra: "Pieter, ...?")	6.11	Skryf in die direkte rede.	(2)
				[20]

VRAAG 7: REDIGERING

Kyk na die strokiesprent en beantwoord die vrae.

[Uit: *RAPPORT-TYDSKRIF*, 22 Julie 2007]

- Lees die sinne in die linkerkantste kolom.
- Gebruik die leidrade in die regterkantste kolom.
- Skryf die sinne korrek oor.

7.1	Môre Barnie, hoekom lyk jy so <u>ongelukig</u> ?	7.1	Maak die spelfout reg.	(1)
7.2	Barnie <u>ken/weet</u> dat haar man haar met 'n ander vrou verkul.	7.2	Kies die regte werkwoord.	(1)
7.3	Sy voel dat haar man nie meer <u>vir/in</u> haar belangstel nie.	7.3	Kies die regte voorsetsel.	(1)
7.4	Hy kom nie elke aand vroeg van die werk af.	7.4	Verbeter die ontkenningsfout.	(1)
7.5	Die man hy het 'n merk aan sy hemp.	7.5	Verbeter die taalfout.	(1)
7.6	<u>Toe hy sê vir my</u> dis tamatiesous.	7.6	Verbeter die woordordefout.	(1)
7.7	Minnie dink Barnie <u>behoort om uit te vind</u> wie die tamatie is.	7.7	Verbeter die taalfout.	(1)
7.8	Barnie se man loop rond want hy is nie meer lief vir haar nie.	7.8	Vul die ontbrekende komma in.	(1)
7.9	Her husband was sorry he did something wrong.	7.9	Kies die REGTE vertaling: A Haar man was jammer hy doen iets verkeerds. B Haar man hy was jammer dat hy doen iets verkeerds. C Haar man was jammer dat hy iets verkeerds gedoen het. D Sy man was jammer dat hy gedoen het iets verkeerds.	(1)
				[9]

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

- 8.1
- Kyk weer na die advertensie op bladsy 6.
 - Beantwoord die vraag.

Kies die REGTE antwoord.

Waarom is 'plus belasting' so klein geskryf?

- A Omdat daar min plek in die advertensie is.
- B Om die indruk te gee dat die kaartjie goedkoper is.
- C Omdat die belasting nie belangrik is nie.
- D Om mense te laat dink dat die kaartjie duur is.

(1)

- 8.2
- Kyk weer na die strokiesprent op bladsy 12.
 - Beantwoord die vraag.

In raampie 8 sê Minnie: "Gmpf! Uitvind wié die **tamatie** is!"

Kies die REGTE antwoord.

As vroue dink dat alle mans lieg en hulle met ander vroue verkul, dan is dit 'n voorbeeld van ...

- A stereotipering.
- B rassisme.
- C apartheid.
- D regverdigheid.

(1)
[2]

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

- Kyk na die prente.
- Lees die situasies.
- Voer elke keer die opdrag uit.

9.1 SITUASIE: Die ma en haar dogter sit aan tafel vir aandete. Die dogter wil nie eet nie, want sy hou nie van groente nie. Die ma probeer die dogter **AANMOEDIG** om die groente te eet en **VERDUIDELIK** dat dit gesonde kos is.

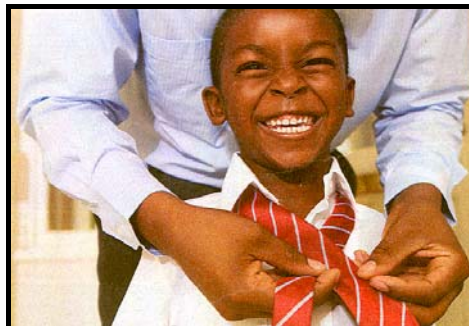
[Uit: TVPLUS, 17 Desember 2008]

OPDRAG: Wat sê die ma aan haar dogter om haar aan te moedig om die kos te eet? Met watter woorde verduidelik sy waarom dit nodig is. Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Ma: My kind, ...

(2)

9.2 SITUASIE: Dit is Zakhe se eerste jaar op skool. Sy ouer broer, Mandla, help Zakhe om 'n dasknoop te maak. Zakhe is so **DANKBAAR** dat sy broer hom help. Hy is **TROTS** op sy broer wat so baie dinge kan doen.

[Uit: MOVE!, 7 Januarie 2009]

OPDRAG: Wat sê Zakhe aan sy ouer broer, Mandla, om te wys hoe dankbaar hy vir sy hulp is en hoe trots hy op hom is. Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Zakhe: Ouboet, ...

(2)

- 9.3 SITUASIE: Precious het aansoek gedoen vir 'n pos as sekretaresse. Die bestuurder van die firma bel haar om te sê dat sy die pos as sekretaresse gekry het. Hy WENS haar GELUK en vra haar FORMEEL of sy die pos gaan aanvaar.

[Uit: *Isizulu Sanamuhla*, MM Masondo en NF Zondo Ibanga 6]

OPDRAG: Wat sal die bestuurder se woorde aan Precious wees?
Kies die REGTE antwoord.

- A Bestuurder: Precious, goeie geluk, jy het die pos! Ek wil weet of jy die werk wil vat.
- B Bestuurder: Mejuffrou, veels geluk, u is aangestel! Mag ek weet of u die pos sal aanvaar?
- C Bestuurder: Mejuffrou, baie geluk! Ek wil nou dadelik 'n antwoord hê wanneer jy kan begin?
- D Bestuurder: Precious, goed gedoen! Stel jy nog belang in die pos?

(1)
[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

Hierdie afdeling bestaan uit TWEE vrae.

VRAAG 10: *LUGSPIEËLING* – Jackie Wolvaardt

VRAAG 11: *DIE PRENTJIESMAKER* – PJ du Plessis

Beantwoord EEN van die TWEE vrae.

LUGSPIEËLINGS – Mycelie Pienaar

VRAAG 10***LUGSPIEËLING* – Jackie Wolvaardt**

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

“Joehoei,” Buster gooi sy gebalde vuus in die lug in en Rosina klou verward aan die sitplek vas.

“Wil jy ons verongeluk,” skree sy benoud.

“Relax baby, ou Bus is in control, oh yes.”

Hy skakel die radio aan en luide musiek ruk deur die motor. Rosina se voet tik op die maat van die tromme en haar bolyf wieg liggies saam.

Swetsend skiet Buster by ’n ouerige dame in ’n Volksie verby. “Moes vammelewe al oppie scrapheap gewees het met kar en al, ou koei!”

Rosina byt haar lip. Dit lyk dan vir haar soos Miesies Ruben van die Rooiwinkel. Doen sy die regte ding, wonder sy vertwyfeld, maar dan onthou sy weer die vaal mure van haar kamer in hul huisie, ...

- 10.1 Voltooi die sin met die KORREKTE woord. Skryf slegs die vraagnommer en die korrekte woord neer.
- 10.1.1 Rosina het in ’n klein dorpie, (Blomvlei/Grootvlei), grootgeword. (1)
- 10.1.2 Sy ontmoet Buster die eerste keer by (Cathy/Beth) se partytjie. (1)
- 10.2 Wat is Rosina se grootste wens? Noem TWEE dinge. (2)
- 10.3 Rosina se vriend waarsku haar teen Buster.
- 10.3.1 Wie is hierdie vriend? (1)
- 10.3.2 Wat is hierdie vriend se opinie oor Buster? (1)
- 10.3.3 Wat dink Rosina van Buster as sy hom met haar vriend in VRAAG 10.3.1 vergelyk? (1)

10.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf slegs die vraagnommer en die letter (A – D) neer.

10.4.1 Rosina voel ... terwyl Buster vinnig met die kar ry.

- A hartseer
- B doodbang
- C verveeld
- D opgewonde

(1)

10.4.2 Rosina wil van haar ouers weggaan, want ...

- A hulle mishandel haar altyd.
- B sy wil by Buster gaan bly.
- C sy is moeg vir hulle geprekery.
- D sy wil by Rose en Blondie wees.

(1)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

“Shit, ek vrek van die dors,” Buster voel in sy agtersak en Rosina onthou dat sy haar handtas in die kar gelos het. Sê nou iemand steel dit? Nie dat daar veel in is nie, maar darem. Die koeldrank proe na niks wat sy al ooit gedrink het nie. Dan is Buster se hande op haar lyf en hulle dans, sy voel hoe haar voete lig word. Die bloed jaag deur haar are, bruis in haar ore, word een met die polsslag van die musiek wat rondom haar daver. Buster bring nog koeldrank, sy teug diep en vee die sweet met die rugkant van haar hand van haar slape af.

10.5 Die kar behoort aan Buster se tante.

10.5.1 Sê of die stelling hierbo WAAR of ONWAAR is?

(1)

10.5.2 Gee 'n rede as motivering.

(1)

10.6 10.6.1 Waar is Rosina en Buster besig om te dans?

(1)

10.6.2 Hoekom smaak die koeldrank vir Rosina vreemd?

(1)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

Iemand in 'n verslete denim gryp haar hand, "En wat soek 'n fraai ding soos jy hier?"
 Sy probeer haar hand wegtrek, maar hy hou haar vas.
 "Ek wil kom sing en dans op die verhoog," vertel sy en hy skud sy kop.
 "Jy's by die verkeerde adres, sussie. Weet jou ma ooit jy's hier?"
 Sy kyk hom agterdogtig aan, "Bus sal vir my 'n oudisie reël en dan," haar oë word dromerig.
 Hy snork en los haar hand, "As hierdie oom vir jou kan raadgee, gee pad soos in nou dadelik."

- 10.7 10.7.1 Wie is die "iemand" wat Rosina se hand gryp? (1)
- 10.7.2 Waarom, dink jy, is hierdie man daar? (1)
- 10.8 Rosina besluit om saam met Buster weg te loop. Wat is die rede hiervoor? (1)
- 10.9 Watter fout maak Rosina wat haar amper in groot moeilikheid laat beland? (1)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

"Ons het niks gedoen nie," die kameraman kyk hulle uitdagend aan. "Dis 'n doodgewone oudisie."
 "Kom vertel dit maar in die hof, matie. Ons wag al lank vir hierdie dag."
 Rosina staan verslae, haar hande afwerend oor haar liggaam gevou. Buster, waar sou Buster wees? Polisie, hulle het tog nie die wet oortree nie.

- 10.10 Voltooi die sinne met die KORREKTE woord. Die beginletter van die woord sal jou met jou antwoord help. Skryf slegs die vraagnommer en die woord neer.
- 10.10.1 Die polisie weet dat die kameraman en sy base p... verfilm. (1)
- 10.10.2 'n Vroulike speurder sê vir Rosina dat Buster 'n p... is. (1)
- 10.10.3 Buster gebruik Rose en Blondie as pr... (1)
- [20]**

OF

VRAAG 11**DIE PRENTJIESMAKER – PJ du Plessis**

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

Na 'n lang stilte beweeg Ubombo sy kop en kyk na die jong man. Die pyn verlaat sy oë om plek te maak vir 'n flikkering van affeksie. “Seun van my broer,” praat hy en daar is sagtheid in sy stem. “Baie maal het die jong leeu die vleis van die ou leeu se bok gevreet. Vandag is die ou leeu gereed om te eet aan die bok wat die jong leeu gevang het.”

Mthemba kyk nie na die ou man nie. “Baba, my vader,” sê hy. “Span mens jou osse in, net om hulle heeldag in die son te laat staan?” Die ou man sit voor 'n skildersesel, maar hy het maande laas iets geverf. Elke oggend bring hy die esel uit, net om dit saans weer te bêre sonder dat hy 'n kwas opgetel het.

- 11.1 Wie is die “jong leeu” waarvan Ubombo praat? (1)
- 11.2 Waarom noem Mthemba die ouer man “Baba”? (1)
- 11.3 Lees weer reël 6 en 7.
Wat wil Mthemba hê moet Ubombo doen? (1)
- 11.4 Waarom voel Ubombo so hartseer? Noem TWEE redes. (2)
- 11.5 Wat het met die diere en plante gebeur? (1)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

Mthemba kyk op en frons. “Aiee, Baba, ek weet nie.” Hy kyk weer af na die harde, rooi grond onder sy voete. Hy is bekommerd. Die ou man se woorde maak geen sin nie. Enigiemand weet tog dat mens nie honger kan skilder nie. Mens kan mos net goed verf wat jy kan sien, soos bome en berge en diere.

Daar is nog 'n lang stilte. Toe praat Ubombo weer. “Jy, Mthemba, jy ken pyn. Hierdie droogte het jou baie seergemaak.”

“Ja, Baba,” sug Mthemba en hy kyk op, maar sy oë ontmoet nie dié van die ou man nie. Hy merk dat Ubombo stadig besig is om twee soorte verf te meng.

- 11.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié wat tussen hakies gegee word. Skryf slegs die vraagnommer en die antwoord neer.
- 11.6.1 Ubombo wil van Mthemba weet hoe 'n mens (pyn/honger) skilder. (1)
- 11.6.2 Ubombo meng twee soorte verf om 'n donker (grys/groen) te kry. (1)
- 11.6.3 Die kleur wat Ubombo in die laaste prentjie gebruik, druk (hoop/wanhoop) uit. (1)
- 11.7 Mthemba verstaan nie abstrakte kuns nie. Haal 'n SIN aan wat dit vir jou sê. (1)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

“En dit? Is dit nie ’n prent op daardie esel nie?”
 “Nee, Mevrouw. Dis ...” Hy probeer haar weghou. Hy wil nie hê die mense moet uitvind dat Ubombo sy verstand verloor het nie.
 Maar die vrou steur haar nie aan hom nie en kies somer koers na die esel toe, haar man kort op haar hakke.

- 11.8 Hierdie vrou is nie ’n Suid-Afrikaner nie. Waar bly sy? (1)
- 11.9 Mthemba lieg vir die vrou. Wat sê hy vir haar? (1)
- 11.10 Wat dink Mthemba van hierdie skildery? (1)
- 11.11 Waarom wil Mthemba nie daardie skildery vir die vrou wys nie? (1)
- 11.12 Wat dink die vrou van die prent? (1)
- 11.13 Kies die woord uit KOLOM B om by die inligting in KOLOM A te pas. Skryf net die vraagnommer (11.13.1 – 11.13.4) en die letter (A – E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
11.13.1	Aasvoëls is boodskappers van die ...	A	dood
11.13.2	Die “ander” reëndruppels is ’n teken van die ...	B	abstrak
11.13.3	Die eerste skildery: ...	C	lewe
11.13.4	Die laaste skildery: ...	D	konkreet
		E	vreugde

(4)

Lees die onderstaande uittreksel en beantwoord die vrae.

Ubombo lê op sy slaapmatjie.
 “Baba, hier is mense om jou te sien.”
 Ubombo roer nie.
 Weer roep Mthemba saggies. Hierdie keer raak hy liggies aan die ou man se skouer, maar Ubombo reageer nie ...

- 11.14 Waarom reageer Ubombo nie? (1)
[20]

TOTAAL AFDELING D: 20

GROOTTOTAAL: 120